

# יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א



## זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:26	19:29	19:26
יציאה:	20:17	20:21	20:17
ר"ת:	21:13	21:17	21:16

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:07

## מאמר השבוע



## הנהגות מרן



## שאלות ותשובות



## דוד המלך



## לאשת ההיל



## פנינים מהפרשה



## מוסר עם סיפור



## פניני הדף היומי



## שמירת הלשון



## פרשת במדבר



עלון מס': 414

## מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א



### אתה מאמין?

בנוסף אביא סגולה שנהגתי בה פעמים רבות, ורחם עלי הבורא יתברך וראיתי ישועות גדולות. עצם אמירת הפסוקים של בטחון מחזקת את האדם במדה נפלאה זו. על ידי שנון הפסוק נכנסים הדברים ללב האדם, עד שמאמין במה שאומר, וכדגמא אביא את הפסוק "ואני בחסדך כטחתי יגל לבי בישועתך". פסוק זה משלב בתוכו גם את חסדו של הקב"ה וגם את מדת הבטחון, וכשמשתלבים את שניהם יחדיו קל יותר להיות בטוח שהשם יתברך ימלא משאלות לבנו לטובה.

#### מתי השם חיב לתת?

מספרים על רבי ישראל מסלנט, שהיה מסביר את מדת הבטחון, שהאדם בטוח שהשם יתברך יגשים לו את משאלת לבו, אם אין ספק שהדבר הוא לטובתו, כגון אכל עכורו ועבור בני ביתו. ואם רק יהיה בטוח שהבורא יתברך ישלח לו את מזונותיו, אזי השם יתברך יהיה חיב לשלח לו את מזונו.

במהלך אחד השעורים של רבי ישראל קם יהודי ושאל: כבוד הרב, גם אם לא אצא לעבודתי בצביעות בתים, השם ישלח לי עשרת אלפים רובל, אם אהיה בטוח שישלח לי? ודאי, ענה לו הרב, הרי זהו פסוק מפרש: "גול על ה' דרךך ובטח עליו והוא יעשה". חזר האיש לביתו והודיע לרעייתו: אני נשאר בבית. לא צריך יותר לעבד. הרב הבטיח לי שאם אבטח בהשם הוא יהיה חיב לשלח לנו פרנסתנו.

כך עברו להם הימים, ועשרת אלפים הרובל עדין לא הגיעו. אשתו פונה אליו וגוערת בו: תפסיק כבר עם השיטות שלך, צא והבא אכל לילדיך. בצר לו פנה לרב בשאלה: אני כבר חדש ימים בטוח בהשם יתברך שישלח לי עשרת אלפים רובל, ועדין לא קבלתי. הציע לו הרב לקנות ממנו את עשרת אלפים הרובל שצריך הוא לקבל, בתמורה לחמשת אלפים רובל במזומן. אורו עיניו של הצבע וענה: ודאי, כבוד הרב. השיב לו הגאון רבי ישראל ואמר: חזר לך לעבודתך. אם ותרת כל כך מהר על מחצית מנספך, אתה לא באמת בטוח שתקבל את הכסף מאת השם יתברך.

כך גם עניתי ליהודי, שאמר לי שהוא כבר הרבה זמן בטוח שהקב"ה ישלח לו את זוגו, ומדוע אם גם עדין לא מצא את שאהבה נפש? חליפה לחתונה כבר קניתי? - שאלתי אותו, ומה עם נעלים? הספתי לשאל - לא חשבת על זה, ענה הבחור. ראית פעם אדם שיועד שהוא עומד להתחתן, ואינו מכין לעצמו חליפה לצרכך? כן? כנראה שאתה לא באמת בטוח, תמשיך להתחזק בבטחון ואשתך תגיע עד אליך - סימתי את דברי.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

פרוש שני שמביא רבנו בחיי בשער הבטחון, שיהיה לבו בטוח במי שיבטח בו, שיקים מה שאמר, ויחשב עליו הבורא טוב, ואפלו במה שלא התנה, ולא הבטיח לעשות עבורו בתורה הקדושה. תארו לעצמכם שהבטחתם לבן שלכם לתת לו מתנה מסימת ליום הולדתו, והנה במהלך שיתנו עם אחיו שמעתם אותו אומר: "לא נראה לי שאבא או אבא יתנו לי את המתנה שהבטיחו, הם תמיד מבטיחים ואינם מקיימים", הרי ודאי שבאותו רגע ירד לכם הרצון לתת לו את המתנה, הן שלכם אינו סומך עליכם שתקיימו את הבטחתכם.

#### לא תאמין לא תקבל!

יסוד גדול מלמדנו רבנו בחיי. אם אתה לא מאמין להבטחה של הבורא יתברך, שהבטח בהשם חסד יסובבנו, לעולם לא תוכל להגיע לדרגה של בוטח, שהרי זה אחד מעקריו התורה הקדושה, שנאמין שכל הנבואות וההבטחות שכתובות בתורה, בנביאים, בכתובים ובמאמרי חז"ל, הם אמת לאמתה, ואפלו מלה אחת מדבריהם לא תשוב ריקם. וכל יהודי ששכל בקדקדו מבין שהבורא יתברך אינו טועה לעולם, ואם הבטיח ובקדו לקים, ודאי שיקים. ואם נכנסת שאלות בלבנו, זה רק מפני חסר הבנתנו את הנהגתו הרחומה. וככל שנאמין באמונה שלמה בהבטחת הבורא שמי שיבטח בו חסד יסובב אותו כל חייו, כך נתקרב למדת הבטחון בבורא. וכבר פסק הרמב"ם בהלכות ממרים (פרק ג', א'): מי שאינו מודה בתורה שבעל פה, הרי הוא בכלל האפיקורסים, שכל דברי רבותינו ו"ל כלם ברוח הקדש נאמרו.

#### למה שיתן לי?

נקדה נוספת מבארת בדברי רבנו בחיי, שהבורא יתברך יקים את דבריו בתור נדבה וחסד. ודברים אלו הם תשובה לכל הטוענים: אולי לא מגיע לנו, הרי עשינו מעשים לא טובים, מה פתאם שהקב"ה יתן לנו את משאלותינו? על שאלה זו כבר ענה דוד המלך ברוח קדשו: "ואני בחסדך כטחתי יגל לבי בישועתך". אפלו דוד המלך ע"ה שהיה צדיק גדול ובעל מעשים טובים, בטח בבורא יתברך לא בגלל מעשיו, אלא רק בגלל חסדיו המרובים של הבורא יתברך, ודאי שאנחנו האנשים הפשוטים צריכים לדעת, שהחיים שלנו והמתנות שקבלנו במשך ימי חיינו, כדגמת הבריות, הפרנסה, המשפחה, החברים, כלם, ללא יוצא מהכלל, הם חסד אחד גדול שהשם יתברך נותן לנו, ונדאי שהם אינם על פי המעשים שלנו. כשנבטח שהבורא יתברך יעשה אתנו טוב גם בהמשך, נבטח שיעשה את זה בתור חסד.

**הוציא להודות שוה"ק**  
באחוקת תורה של  
למועלה בו - 120 אברכים

בית המדרש "יביע אומר" בבני ברק  
מציע לכם שותפות  
גם באחוקת תורה  
וגם בעזרה למושמות נזקקות.

בתרומה חודשית לבית המדרש  
אתה יכול!  
לפרטים חייגו:  
**03-8000770**

**יגאל אגרום** | **ליביע אומר** - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה ו רפואה והצלחה בטל: 8000770  
פרטי ח-ן לתרומות: בנק מיכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

איך לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה | נא לשמור על קדושת הגליון



**הנהגות מרן**

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל



**בריאות איתנא**

כתב מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל בספרו ענף עץ אבות (עמוד לח), "על כן ישתדל כל אדם ללכת ברגליו בכל יום לפחות חצי שעה, לשמור על בריאותו. ישמע חכם ויוסף לקח". ע"כ. וכן מרן זצוק"ל היה נוהג הלכה למעשה מידי יום ביומו, שנים על גבי שנים. על כן, לא יאמר אדם שההליכה הרגלית היא ביטול תורה, מאחר והיא לצורך בריאותו של האדם, כמו שכותב הרמב"ם: "שלהיות הגוף בריא ושלם, מדרכי ה' הוא, שהרי אי אפשר שיבין או ידע, והוא חולה". וברוך ה' כיום מצוי 'נגן', והוא מכשיר קטן, שאפשר להטעין בו דרך המחשב כ-100 שעות של שיעורי תורה מפי הרבנים הי"ו, ונמצא אפוא שגם הולך ברגליו ושומר על בריאותו, וגם לומד תורה בזמן הזה. אשריו ואשרי חלקו (הסעודה בהלכה ובאגדה). וסיפר הגאון רבי אברהם יוסף שליט"א ששאלו למרן זצוק"ל כיצד יודע מתי לרדת מההליכון ושעבר הזמן הנדרש לבריאות גופו? והשיב: שמשנן פרקי משניות בעל פה וכאשר מסיים להעבירם בראשו יודע שעברה לה חצי שעה.

**שאלות ותשובות**

מאת הרב יגאל כהן שליט"א



**שאלה:** האם מותר בערב שבת לכוון שעון שבת לדוד חשמל שידלק לקראת צאת השבת, ובכך להתרחץ במים חמים בחג השבועות שיחול במוצ"ש (תשע"ט)?  
**תשובה:** נראה שדעת הרב בחזו"ע יו"ט עמ' מב שכל מים שהוחמו בהיתר מותר לרחוץ בהם כל גופו ביו"ט (אע"פ שאסור להחם מים להתרחץ כל גופו ביו"ט) ולכן מותר לכוון שעון שבת מערב שבת כדי שיוכלו להתרחץ ביו"ט דהוי כמים שהוחמו בהיתר(ע"י שעון) ורק יקפיד שיתרחץ אחר שתצא השבת, דבשבת עצמה מלבד איסור רחיצה בחמין יש איסור ג"כ משום בישול שמוציא מים ונכנסים מים חדשים שמתבשלים ורק ביו"ט מותר דהוי גרמא בדרבנן עיין שם. וכן יזהר מסחיטת השער ושלא יסרק השיער משום תלישה כידוע.

**שאלה:** אדם שהדליק נר בערב יום טוב, וכבה באונס ביום טוב, מה דינו להדליק אש חדשה?  
**תשובה:** הטעם שאסור להדליק אש ביו"ט כתב הרמב"ם בפרק ד' בהלכות יו"ט מפני שיכל להדליק מערב יו"ט ולכן כתב הרב בחזו"ע יו"ט עמ' נא שמי שלא יכל להדליק מערב יו"ט כגון שהיה במדבר וכדו' וכן מי שהדליק וכבה, רשאי להדליק ביו"ט. אולם כל זה רק שאינו יכול למצוא אש דלוקה, אבל אם בנקל יכל להשיג משכנו אש דלוקה, יקח ממנו ולא ידליק אש חדשה.

**שאלה:** בשאלה הנ"ל, מה הדין כשכיבה בעצמו בשוגג או במזיד? ומה הדין כשמישהו אחר כיבה את הנר, ולא בעל הנר בעצמו?

**תשובה:** אם כבה הנר בשוגג ג"כ שייך הדין שכתבנו לעיל וכן אם מישהו אחר כיבה, ורק אם כיבה במזיד בוודאי שלא נתיר לו, אחר שעשה איסור בעצם הכיבוי שאסור לכבות ביו"ט.

**שאלה:** האם מותר לנפות קמח ביום טוב?

**תשובה:** קמח שנמכר כיום בחנויות כבר עבר ניפוי ודמי למה שכתב מרן בס"י תקו ס"ב שאם כבר ניפה מערב יו"ט ומנפה שוב לייפות אותו יותר (או שבזמננו משום חשש תולעים), מותר לחזור ולנפות רק שיעשה בשינוי (כגון לתוך צלחת או שקית נילון) וכך כתב גם באורלי"צ חלק ג'.

**דוד המלך**

מאת הרב אליהו עמר שליט"א



**המלך דוד**

**דוד עומד לפני שאול**

במאמרים הקודמים הרחבנו על המנחה שישלח ישי לשאול המלך והכוונות העמוקות שהיו צפונות בה דבר שהועיל לשמירה וגנה על דוד המלך שלא יפגע. לאחר שהגיע דוד המלך לארמונו של שאול, החל לשורר ולנגן למלך, וכששמע שאול את נגינתו של דוד רווח לו, וביקש רשות מישי שדוד ישאר בביתו באופן קבוע, וכך החל דוד לשהות לצד המלך, ומחר מאוד הפך דוד מאיש מנגן לנושא כליו של שאול המלך, ולא רק זאת, אלא שדוד המלך היה אהוב מאוד על שאול, וכפי שתיאר זאת הנביא (שמואל א טז, כא) "וַיֵּאָהֲבֵהוּ מְאֹד".

**'אירוע הולכי' או 'מסר משמים'**

מגישתו של ישי אנו יכולים ללמוד דבר נפלא לחיינו, כשישי חשש לחייו של דוד, הוא הבין שלכל דבר גשמי יש שורש רוחני, ואם יש קושי בעולם שלנו עלינו לברר מהיכן הוא נובע למעלה, וכשמסדרים אותו, גם השפע שירד לעולם שלנו היה שונה, כדברי הגמרא (שבת נה ע"א) 'אין יסורין בלא עון'.

וכפי שמספרת הגמרא (ברכות ה ע"ב) על רב הונא שהחמיצו לו ארבע מאות חביות יין, שזהו נזק כספי עצום, והלך רב הונא לבית המדרש לברר עם החכמים מדוע סובבו לו מן השמים נזק עצום כל כך, ומהו המסר שעליו להתחזק בו, וכן כשנפל רב פפא מן הסולם (בבא בתרא י

בחום נתת לי להרגיש את החום השורר מחוץ לרכב, באותו מעמד הוא קיבל על עצמו להשתדל יותר לעצור לטרמפיסטים.

**ישמחת בחגך... רוצים לשמח משפחה לחג?**

"ביע אומר" מחלקים כ-800 סלי מזון למשפחות נזקקות באו תיהיו שותפים עלות סל מזון = 300 ש"ח

**לתרומות חייגו: 03-8000770**

ע"א) הלך לבית המדרש לברר מהו המסר שרצו לומר לו משמים, משום שנפילה מן הסולם היא כעין סקילה, עונש הניתן למחללי שבת או עובדי עבודה זרה, ולכן תמה האם מחשיבים אותו בשמים כמחלל שבת או כעובד עבודה זרה? למדנו מכאן, שחכמי ישראל לא נתנו לאירועים לחלוף על ידם מבלי להתבונן, אלא טרחו לברר מהו המסר משמים, כשם שעשה דוד המלך.

**הטרמפיסט והפנצ'ר**

גישה נפלאה זו יכולה לעזור לנו בחיים. וכאשר יש לנו תקלה, נוכל להתבונן ועל ידי כך להבין את המסר שבורא עולם מעביר לנו וכפי שסיפר לי יהודי שנסע לצומת האלה ביום שרבי וחם, והנה הוא רואה מישהו ממתין בצד הדרך ומבקש שיעצרו לו טרמפ, בדרך כלל הוא עוצר לטרמפיסטים, אך באותו יום הוא מיהר מאוד והיה גם עייף, ולא היה בכוחו להתעכב עוד רגע אחד על הכביש, אפילו לא את הזמן הקצר שאורך להעלות נוסע לרכב, ולכן התעלם מן הטרמפיסט והמשיך בנסיעתו, והנה לאחר כמה דקות נקרע לו הצמיג ובנס לא התרחשה תאונה, אבל גם החלפת הגלגל לא היתה קלה על מנת לשחרר את הגלגל הרזרבי היה עליו לשחרר בורג שלאחר מכן נפל לו לתעלה בצד הכביש, והיה צריך לחפש אותו, וכך עברה עליו חצי שעה בשמש ובחום כבד עם ידים מלוכלכות מהחלפת הגלגל, כשחזר לרכב אמר לבורא עולם, ריבונו של עולם הבנתי את המסר, אם לא הייתי משאיר את הטרמפיסט בשמש גם אתה לא היית מוציא אותי מהרכב, אבל כשלא חסתני על הטרמפיסט העומד

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א 2 - 3 דקות ביום להצטרפות חייגי: 054-8502066



קו לימוד לגברים בספרו של הרב יגאל כהן שליט"א שיעור קצר של כ-2 דקות מידי יום בטל: 077-4017828 שלוחה 52

**בשורה משמחת**

ספרו החדש של הרב אליהו עמר 'המלך דוד' ביאור על ספר שמואל א, בשפה קלה וקולחת, עם מסרים לחיזוק האמונה בדרכו של דוד המלך. להזמנות 055-67-25-138

## לאשת החיל



### למנוח ולמוטב – מנהל העולם

צריך לרשום את זה על המקרה, ומאחורי הדלת כשסוגרים ובכל מקום נגיש בבית – והכי חשוב להטמיע בלב ופשוט לשנון: "השם מנהל את העולם". ככל שנגיד את המשפט הזה יותר ויותר פעמים, תכנס בנו השלווה. גם אם בהתחלה זה רק מהפה לחוץ. הוא מנהל, לא בדיעבד, לכתחילה, הוא המחליט, לא אני ולא אף אחד אחר.

לא משנה כמה שמיניות באוויר נעשה – הוא זה שמנהל את העולם. וככל שיותר רגוע – הוא יותר יחזיק את המושכות. ככל שנאמין יותר, ונסמוך עליו, הוא לא יאכזב. הקב"ה הוא אבא שלנו, מנהל העולם הוא הטוב האמיתי, התגלמות הטוב והמטיב בעולם הזה.

הוא עושה את הכי טוב עבורנו, כל הזמן ללא הפסקה. בלי שנעשה דבר בעבור זה. הלב שלך פועם בקרבך עכשיו, בחסדים גלויים וגמורים – מי אומר לו לפעום? מי נותן כל שניה ושניה פקודה כזו ללב לפעום?

האם שייך לומר שהוא מתעייף מלנהל את העולם? האם הוא שוכח איזשהו פרט? אי פעם? אז למה שישכח עכשיו? זה לא יכול להיות.

התפקיד שלנו זה תמיד לזכור את זה, ולא לשכוח בשום פניה ובשום מצב. גם כשממש ממש קשה, וההסתרה היא כל כך אמיתית, בל נשכח את בורא עולם. לא ניתן לאף אחד ולשום דבר להשכיח מאיתנו אפילו לשיניה את בורא עולם.

רק השם. אין עוד אף אחד שאוהב אותך ורוצה בטובתך כמו בורא עולם.

תגיד את זה, תתני לעצמך לחוש את זה, בכל דבר קטן, לא רק בגדול. להעריך כל דבר קטן שכבר נדמה לנו שהוא רגיל ומוכן מאליו אבל זה ממש לא כך.

אנשים שניצלו מהתופת שהייתה בשמחת תורה האחרון, מעריכים פתאום כל נשימה ונשימה. לא מאמינים שהם זכו להמשיך ולחיות.. כל כך הרבה מסביבם נהרגו.. כל כך הרבה דם של יהודים קדושים נשפך. זה לא פשוט בכלל מה שעברנו כעם. משפחות שלמות בוכות עד עצם היום הזה על יקירים שלהם שנלקחו בטרם עת, כל כך עצוב וקשה להכיל.

זהו שיש עוד חטופים בעזה, בכלל הדעת לא יכולה לתפוס את זה. ובכל זאת, כששאלו את הרב הגאון יגאל כהן שליט"א "איפה היה הקב"ה בשביעי באוקטובר?", הוא תמיד חוזר ואומר שזה לא הוגן לשאול את השאלה הזו. כי איפה היה אותו הקב"ה בכל המלחמות שניצחנו עד היום, ואיפה הקב"ה נמצא עכשיו בכל נשימה ופעמימה לב שעדיין פועם אצלנו? ואיפה הוא היה עם כל אותם ניצולים שניצלו מהתופת? יש כל כך הרבה מקומות טובים שהוא היה ויהיה איתנו אז למה לזכור לו דווקא את סטירת הלחי הזו שנתן לנו? כנראה שהגיע לנו.. אנחנו לא יודעים חשבונות שמיים, אנחנו רק בטוחים שהשם יתברך הוא טוב ורוצה רק בטובתנו. כמו אבא שאוהב ולוקח את התינוק שלו לטיפת חלב לעשות לו חיסון. התינוק לא מבין למה זה טוב לו לקבל זריקה שכרגע מאוד כואבת לו, אבל אבא שלו יודע את המהלך הרחב יותר, הוא יודע ועושה את הכול רק לטובת הילד שלו. הוא אוהב אותנו ושומר עלינו מכל משמר, בעבר בהווה ובעתיד.

בכל דבר קטן כגדול בימינו שלנו, לא נשכח שזה מבורא עולם. הוא מנהל את כל העניינים. גם הילדה שמתמרדת פתאום, והילד שרוצה לעשן סיגריות זה מבורא עולם. גם מה שנראה טוב וגם מה שנראה פחות, זה הוא. והוא יודע הכי טוב. נתפלל אליו בתחנונים.. ועכשיו זה זמן מסוגל מאוד, בזכות רבי שמעון בר יוחאי הקדוש נתפלל לקב"ה שיגאל אותנו ברחמים, בטוב, בחסד גלוי. לא במכות ובמקלות. רק בטוב. ל"ג בעומר שמח וקדוש!

## מוסר עם סיפור



מאת הרב יעקב עמר שליט"א

### הספרייה שהצילו מנשואי תערבת (א)

אנו נמצאים בעצומם של ימים קדושים וטהורים המכנינים אותנו לקראת יום הדין לרחמינות, ובד בבד אנו זוכים להתחיל חמש חמש של ישועות של עוצמות בעוצרת ה'.

הייתי רוצה לתפס נקדה מבהילה בקבלת התורה, למוד תורה מתוך תשובה, אומיר גאון וקדוש רבי יעקב אבן חצירא זיע"א שפדוע שלמוד תורה שפך מתוך חסר תשובה לאחר עברות רחיל פלו הולך לסטרא אחרת ה"י, לבן ציריך לפני הלמוד לעשות תשובה, לומר: חטאתי עויתי פשעתי אגא ה' סלח לי,

## פנינים מהפרשה



### הכנה לקבלת התורה

הנה אנו עומדים ימים מספר קודם קבלת התורה וכגודל ההכנה כך נזכה לקבלת התורה, הנה כדי להפיק אירוע מוצלח חייבים מראש לארגן את כל הדברים ולחשוב את כל הפרטים הקטנים, וכגודל ההכנה כך גדול ההצלחה.

וכפי שכבר מובא בספרים הקדושים כי כל חג הבא עלינו לטובה אותה התעוררות שהיתה אז, חוזרת ומתגלית באותו חג, וכן בחג השבועות זמן קבלת התורה, לא רק באותו זמן שיצאו ישראל ממצרים הדברים אמורים, אלא כאז כן עתה לפי ההכנה שיתכונן לחג יזכה לקבל את התורה. וכמו שאמרו בפסיקתא (פרק יב) אמר הקב"ה לישראל, בני היו קורין את הפרשה הזו בכל שנה ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה שנאמר ביום הזה באו מדבר סיני.

וכתב בבני יששכר (מאמר חודשי ניסן אות ד) דהפסיקתא למדו כן, מדקאמר "היום הזה" משמע שהיום בו אנחנו עומדים, וגם נאמר בפסוק "ביום הזה באו מדבר סיני", ולא נאמר "הר סיני", מדבר מלשון דיבור, להורות שביום שמדברים בתורה בענין קבלת התורה כאילו קיבלוה ביום הזה מהר סיני. וכן אף את ההכנה עלינו לשמור ולעשות כמו שעשו אבותינו בעמדם לפני הר סיני. וכך כתוב בדרשות הר"ן שבחג שבועות מתגלית הארה של מתן תורה בכל שנה ושנה. ולפיכך אמר הגרי"ש אלישיב זצ"ל שישנה סגולה גדולה בשעת קריאת התורה בחג השבועות לרפואה ולכל הישועות, שהרי במעמד הר סיני החולים התרפאו, והעיוורים התחילו לראות, והחרשים התחילו לשמוע.

אנו נעמד על יסוד גדול וחשוב שהוא הכנה גדולה לקבלת התורה ומשם נתחבר לפרשת השבוע. פסוק יש, בספר ירמיהו (ט יא): מי האיש החכם ויבן את זאת, ואשר דיבר פי ה' אליו, ויגידה: על מה אבדה הארץ, ניצתה כמדבר מבלי עובר? ויאמר ה': על עזבם את תורת י אשר נתתי לפניהם, ולא שמעו בקולי, ולא הלכו בה!"

וביארו חכמים בגמ' ב"מ (פה ע"ב) דבר זה נשאל לחכמים - ולא פירשוהו, נשאל לנביאים - ולא פירשוהו, עד שפירשו הקדוש ברוך הוא בעצמו, שנאמר: "ויאמר ה', על עזבם את תורת י אשר נתתי לפניהם" - שלא ברכו בתורה בתחילה.

פירש רש"י: כשהיו עוסקים בתורה לא היו מברכים לפניה, וכיון שלא בירכו גילו דעתם שאינה מתנה חשובה להם.

ויש לשאול שכל המתבונן באותו פרק בספר ירמיהו, ישתומם ויתהלה! הפרק פותח בחמורות שבעבירות שנעשו בישראל באותה תקופה, ולא על ידי יחידים וחריגים: וכך כתוב "כי כולם מנאפים, עצרת בוגדים - מרעה אל רעה יצאו, ואותי לא ידעו נאום ה' - לימדו לשונם דבר שקר, שיבתך בתוך מירמה - וילכו אחרי שרירות ליבם, ואחרי הבעלים (העבודה הזרה) אשר לימדום אבותם".

ועוד שאומרת הגמרא יומא (ט ע"ב) "מקדש ראשון, מפני מה חרב? מפני שלוש דברים שהיו בו, עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים", א"כ כיצד תובן איפוא השאלה: "מי האיש החכם, ויבן את זאת" - דבר זה נשאל לחכמים, ולא פירשוהו, "ואשר דיבר פי ה' אליו ויגידה" - דבר זה נשאל לנביאים ולא פירשוהו, "על מה אבדה הארץ, ניצתה כמדבר מבלי עובר!" והלא החטאים מפורשים הם בדברי הנביאים, וגלויים היו לכל עין, יותר מכך: מנויים הם באותו פרק עצמו, באותה נבואה, מדוע איש לא ידע, והוצרכו לתשובתו של הבורא יתברך בעצמו? והשאלה הנקובת עוד יותר: במקום שהבורא יתברך יזכיר את החטאים הכבדים, הנראים, חטאי עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, מדוע הקב"ה מזכיר הוא את הקל שבעוונות, שעל שלא ברכו בתורה תחילה, הרי ברכה זו שנויה בכל במחלוקת אם ברכתה מהתורה או מדרבנן. אין זה אומר אלא "דרשני". בספר מאור ישראל דרושים (עמ' צא) הביא מ"ש בספר בן אש חיל ח"א (דף נ ע"ד), בשם המהר"ש אלשיך ליישב ע"פ משל, למלך שהיה לו מגן נפלא, שהיה אומן גדול לנגן בכינור, והיה המלך נהנה מאד מניגונו. אך האיש ההוא היה מושחת במדותיו ואלם, איש ריב ומדון, וכשהיה נכנס אל איזה חנות, היה לוקח בחנם, בלי לשלם תמורת מקחו, וכשהיו מנסים לבקשו שישלם להם דמי המקח, היה גוער ונוזף בהם, שאיך יעזו לבקש ממנו מעות, והוא הנגן של המלך. הדברים הגיעו אל המלך, וחמתו בערה בו. ועם כל זה היה מבליג ושותק, ויהי כמחריש.

והנה יום אחד הגנג זהו התקוטט עם סוחר אחד תקיף כמוהו, ותוך דברי ריבות שלף הסוחר את חרבו וחתך בו את ידי הנגן, הנגן הובל לבית החולים, ונאלצו הרופאים לכרות את ידו לגמרי, ונשאר נכה בלי ידיים, וממילא הפסיק נגינותו, אז ציוה המלך להעמידו למשפט על כל מעשיו הרעים, ולהענישו בעונש הראוי לו. והנמשל, שכל זמן שהיו ישראל עוסקים בתורה, והיו גורמים נחת רוח להקב"ה בתורתם, לא היה נפרע מהם על עוונותיהם, אך כאשר עזבו מקור מים חיים, והוא לימוד התורה, נפרע מהם על כל העבירות החמורות שבידם, והחריב משכנותם והגלם אתרם. עכת"ד. (הגאון הרב יוסף דוד כהן שליט"א מח"ס ידי כהן ועוד).

ובזה הנך בעל תשובה, ואם ידועה לך עברה מסימת תפריטה, וכל הלמוד הולך לקדשה, ויתרה מזאת אתה מחזיר בשבי את שאר הלמוד. ואם יבוא יוסען הניצר הרע מה זה מספיק, מה כבר בזה אני נהיה בעל תשובה, הבה וננכח בפור הבא: בחור תושב בני ברק שלי"ע ירד מדרך התורה, והלך להשתפן אצל בן דודו החלוני בתל אביב. הגיע למצב שפך עמד להנשא לגויה ה"י. פונה אליו הבן דוד החלוני ואומר לו הגומת... את זה לא עושים, אתה נורמלי... אמר לו הבחור אני יעשה מה שפא לי, שמעתי...



# המשך מוסר עם סיפור

הבן דוד ש'ידע במי מדבר, שנה את הסגנון ואמר, אתה גבר!... הבחור עונה בנדאי. אם הן הבה ונראה אם אתה מסגל להודיע להורים שלך על הדרך שבחרת, ושהנך הולך להתחתן עם גויה...  
 הבחור קצת נסה להתחמק, כבר שנתים שלא יצר קשר, וגם הקושר שנסו דחה בשתי ידיים, לחץ עליו הבן דוד, ואז הוא אמר לו אתה יודע מה, הן אני יודיע להם, אבל אני יסע שבת, ואז במוצאי שבת אני יוריד את הפצצה ויילך. הבחור מתקשר לאביו ואומר לו אבא, אני רוצה לבוא שבת, אמר לו האבא בשמחה גדולה לענג הוא לנו, והבחור אומר לו אבל בתנאי שאתם לא אומרים לי מילה, ואני עושה מה שבא לי... אמר לו אביו בסדר גמור.  
 נסע לשבת, בר מינו איזה צער גרם, אבל שבתה וישן והפריע על יד המקשיר שלו ועל ידי הסיגריות שעשן ה' יצילנו.  
 בצהרי שבת קודש הבחור ישב לו במרפסת מושק לו במקשיר הטמא, ומעשן סיגריה ה', נכנס האבא למרפסת ואומר לבחור אני הולך פעת לשעור גמרא של מן הרב שטיינמן אם תרצה לבוא אתה מן, הבחור מיהרה רגע שתיים ואומר לאביו אני בא אתך, מאן שהיא הביאו פפה והצטרף הבחור לשעור

גמרא אצל מן הרב שטיינמן זצ"ל, אהרי השעור פונה האבא עם הבחור לומר שבת שלום להרב שטיינמן, האבא אומר למן הרב שטיינמן זצ"ל זה הבן...  
 מן הרב שטיינמן פנה אל הבחור ושאלו 'שומר שבת'...? הבחור ענה לא. שאל הרב: כמה זמן, ענה הבחור: שנתים. שאל הרב: היה לך הרהורי תשובה. ענה הבחור: כן. שאלו הרב: כמה? ענה הבחור: ארבע. שאלו הרב: וכמה זמן בכל פעם? ענה הבחור: קעשור דקות.  
 אמר לו מן הרב שטיינמן זצ"ל: זאת אומרת שבשנתים האחרונות במשך ארבעים דקות היית בגדר 'מקום שבועלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד' אני מקנא בך.  
 אחי ורעי מן הרב שטיינמן זצ"ל לא אמר וורטים בעלמא, הוא אמר דברי אמת, דע לך קשה הנהר בתשובה - אתה בעל תשובה עם כל המשתמע. אף שאחר כך בר מינו, כיון שקבעת אתה בעל תשובה זה כפשוטו, לכן בעמדנו לפני הלמוד נהרהר בתשובה ונזקה שהלמוד יביא אותנו לידי מעשה.  
 המשך הספור בשבוע הבא אי"ה מה אמר הבחור במוצאי שבת להוריו, ומדוע בכלל הסכים ללכת לשעור של הרב שטיינמן, בחור שקל כן רחוק מתורה ומצוות האם מושך אותו שעור גמרא של הרב שטיינמן? שבת שלום ומבך!



**יומא טבא לרבנן**  
 במחלת נגלות ארץ הקודש  
 בעשתי עשרה ימים, חמשה עשר ימים ויום אחד  
 שאלות ותשובות  
**יגל לבי**  
 אהרן מולאי שליט"א  
 אבן הטיב - חידוש ספר  
 למהר"ם ריבנו  
 חתן רבי יואל מן שליט"א  
 חתן ספרדית, בית אהרן ב"ר ב"ר  
 ניתן להשיג בחנויות הספרים  
 ובמכון "יביע אומר"  
 רחוב הרב עוזיאל 44 מ"נ בק  
 03-8000-770

## שמירת הלשון

מאת הרב אהרן מולאי שליט"א

### "סוד אהרן אל הגל" (משלי כ"ה ט')

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים  
 נשאלתי מאת חבר צדיק במהלך חג, יהודי שמדקדק בקיום המצוות בכל תג ותג, הוא עובד בהפעל כבר שנים רבות, שבמהלכן התגלו לו הרבה סודות, שבמקצוע אשר בו הוא עוסק, הן מצרך מבוקש בעולם ההייטק. ושואל אם מותר לו לגלותם לאחרים, או לכל הפחות לומר זאת לחברים, שאת ערך משכורתם זה יכול להרים. ומה הדין אם חלק מהסודות שגילה, כבר חשקו על דפי מגילה. ונדפסו בספר אחד או יותר, אם אז מותר לגלות לאחר. עניתי לאותו יהודי צדיק, שידוע כאדם עם ראש מבריק, שאם התקבל לעבודה בתנאים, שלא יגלה את הסודות לאחרים, בזה כלל וכלל איננו מסתפקים, שאסור לגלות לאחר, לא לאשתו ולא לחבר.  
 אבל אם לא התנה איתו בעל הבית שלא ידבר, מותר לגלות לחברו ולספר, ורק אם יש חשש שלבעל הבית יגרם הפסד, איסור גילוי הסוד עדיין בינינו מרדק, ואסור לגלות זאת לאף אחד מישראל, ושנוכח במהרה לביאת הגואל. (חוט שני הל' שמירת הלשון סוף פרק ה').  
 ונסיים בכיסוף שאפשר ללמוד ממנו לקח מיוחד, שיכול לעזור לכל אחד ואחד.

למון הרב שטיינמן זצ"ל היה בישיבה בכפר סבא, תלמיד שלא היו לו אמא ואבא. להתלמיד שלא זכה לגדול עם הוריו, לא היתה בושפת פנים מהרב, כיון שהיה לא עלינו יתום, לא למד להתנהג בדרך ארץ בשום מקום. פעם פתח את פיו והוציא את לשונו לצד הרב, אך הרב כלל וכלל לא נעלב, והפנה את מבטו לצד אחר, אבל הבחור לא חשב בשום פנים לוותר. הלך לאותו צד שאליו את פניו הפנה הרב, ולמרות כן התעלם וכלל לא נעלב. כשהמשיך הלה להוציא את לשונו לכל עבר, קם הרב שטיינמן והלך להסתגר בחדר. והתעלם מהבחור כאילו לא עשה דבר, וכאן הסיפור מבחינת הרב נגמר. לימים הבחור השתפר ונהיה מגדולי ראשי הישיבות, וכל זאת בזכות הרב שטיינמן שהחליט למחול לו ולחשות. ואמר שלא נפגע מכבודו דבר, ומה שהיה כבר מזמן עבר. לפעמים אדם צריך לדעת להתעלם, למה שזכה אותו בחור אף אחד לא היה חולם.  
 ניתן לשמוע חיזוק קצר (בדקה וחצי) מידי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שלוחה 3 ואחר כך הקש 1. שמעו ותחי נפשכם! כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון בטל. 052-768-3816

## פניו הדף היומי

מאת הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

### אישה ששאלה עגילים ואיבדה עגיל אחד

האי' מואן דגול הביצא התמרי (בבא מציצא דף צ"ט)  
 בסוגייתנו אנו לומדים לגבי מי שגזל מחברו קבוצת ממרים שדבוקים זה בזה ובסך הכל ישנם חמישים תמרים, אמנם השני שלהם משתנה ותלוי באופן מכירתם, שאם אדם קונה את כולם בבת אחת מחירים הוא ארבעים וחמש פרוטות, אולם אם הם נמכרים כל תמר בנפרד מחירו של כל תמר הוא פרוטה וממילא מחירים מסתכם בחמישים פרוטות וכעת הגמרא מסתפקת האם מי שהזיק את התמרים משלם לפי ערך של חמישים או שמשלם לפי ערך של ארבעים וחמש ולמסקנה כותבת הגמרא שבמזיק אנו מקילים ומשלם לפי ערך של ארבעים וחמש.  
 והנה ישנו נידון בפוסקים לגבי אישה שהשאלה לחברתה שני עגילים ששויים ביחד אלף שקל וחברתה איבדה עגיל אחד, שהדין שהיא חיבת לשלם, אלא שהיא טוענת שהיא תשלם מחיר של עגיל אחד דהיינו חמש מאות ₪ וחברתה אומרת לה כיוון שנתורה עם עגיל אחד בלבד ממילא הערך שלו ירד מהמחיר הרגיל לכדי שלוש מאות ₪, כיוון שאין לו בן זוג ולכן צריכה לשלם של שבע מאות ₪, ובספר דברי הגאונים (כלל צ"ו סימן נח) פסק שהשואלת שאיבדה מחויבת לשלם שבע מאות ₪, אמנם בעל השואל ומשיב חלק על פסק זה והוכיח מסוגייתנו שדווקא במזיק אנו מתחשבים בו שישלם לפי הערך הנמוך, אבל לגבי מי ששאל מחברו שיש לו דין של שומר אנו מחמירים ויצטרך לשלם מחיר מלא של שני העגילים כיוון שאין שימוש לעגיל אחד בלבד ואם כן השואל ישאיר את העגיל אצלו וישלם מחיר מלא של שניהם.  
 וכן הגרי"ח בשו"ת רב פעלים (חלק ג' חושן משפט סימן ח') בתשובותו הביא את הספק הנ"ל והביא את דברי הגרי"ח פלאגי ומשכנות הרועים שהביאו ראייה מסוגייתנו שצריך השואל לשלם גם על הפחת וירידת הערך שנגרמה כשנשאר רק עגיל אחד, ובספרי שו"ת משפטי אמת (חלק ב' סימן שא') נשאלתי לגבי מי שהלך לחנות לקנות נעליים ומדד כמה זוגות ובסוף קנה ולאחר כמה ימים חזר לחנות בתלונה שנעל אחת שונה מחברתה והמוכר אמר לו נתתי לך לנעול אותה ויכלת לבדוק ואדברא אתה הפסדת אותי עכשיו שתי זוגות כיון שאתה בלבד ביניהם, וכתבת לדון מי צריך לפצות את מי, וגם על הצד שהקונה החליף וערבב האם משלם על נעל אחת או על זוג שלם וכתבתי לדמות לסוגייתנו ולמה שכתבו הפוסקים הנ"ל לגבי מי שאיבד עגיל אחד.  
 שבת שלום!



**שותכים!**  
 בשעה טובה קיבלנו היתר  
 לעוד שתי קומות  
 ולכם יש אפשרות  
 להיות שותפים  
 בכל הזכויות  
 שיהיו במקום  
**מטר 36x400**  
**חצי מטר 36x200**  
**אמה 36x100**  
 ניתן להצטרף להחלטה המשותפת  
 צרו קשר:  
**03-8000770**

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה